ПОЈЕДИНИ БРОЈ 50 ПАРА.

„Застава“ излази сваки дан осим понедељника и празника. — Претплата је 400 К на годину, 200 К на пола године, а 100 К на четврт године; за Америку 5 долара на годину. Претплатити се може бар на четврт године.

Издавалац „Застава“ д. друштво.

ЗАСТАВА

ОРГАН РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Поштарина плаћена у готовом.

Рукописи за лист шаљу се на уредништво „Заставе“, а новац за претплату и огласе на администрацију „Заставе“ Нови Сад, Лазарева улица број 14 — Телефон бр. 110. :: Рукописи се не враћају ::

Издавалац „Застава“ д. друштво.

Број 62. Нови Сад, у недељу 20. марта 1921. Година LII.

Нашла се — браћа!

II.

Загреб, а и Љубљана, умели су те како да величају српску народну победилачку војску, кад је ова иза слома монархије, запосела и чувала границе тамошњих државних крајева против Шваба и Мађара, па и Талијана. Али кад су касније и њихови суплеменици требали да ступе на браник нове заједничке државе, ови су отуд кукавички и издајнички бегали. Опет то дотичној браћи није сметало писати, како су они два Божића иза ослобођења провели у ропству, док им се није јавио њихов месија — Радић! А пре ослобођења њихова по Србији, под њиховим „нашим старим“ (Фрањом) и под Карелом, они зар нису знали ни шта ће ни куда ће од силне слободе и сваке врсте добра и среће!

Задржали, остварили и још умножили ти одметници братства у Хрвата и Словенаца све што су некада под Бечом и Пештом имали само на папиру. Присвојили у земљи што шта о чему отпре ни у сну нису помишљали. Хтели би у Загреб да одвуку разноврсне врховне државне установе, па чак и владу, парламенат и краљевски двор. „Обзор“ се зноји бело и крваво доказујући, да Србији не треба Јадран, да је са овога најкраћи и најбољи пут у Загреб, а отуд после нека Србија, Војводина, Херцег-Босна носе шта им треба!

Наочиглед свему томе ми скоро већ оглухнусмо са кукњаве тих Хрвата, како су они намерно запостављени, заборављени, потискивани, једном речи: да нова држава постоји и дела само у корист Београда, Србије и Српства, а за њих Хрвате и све друге да постоји тек на папиру и само по имену! Бива: они оно јање на потоку, а ми Срби онај вук мутиводић! Сасвим по оној: „да им кажемо, док нам нису — противно доказали“. Само што то њихово казивање пада и сада по главама те хрватске небраће.

Да, да, требало би из државе, а посебице из Београда и Србије све пренети у Загреб, да се тако Шумадија, Војводина и Херцег-Босна барем оравнодуше према српској народној династији и народној заветној мисли српској, па би после отуд из Загреба лакше било прву подрити и обеснажити а другу оборити или бар трајно спутати.

Све то је само нов доказ, да су и некој „браћи“ Србија и Српство још увек криви што су живи и што тако хоће и даље да остану. Тај небратски поступак ствара, шири и утврђује мишљење, да је и оно Радићево републиканство од те браће споразумно скројено и истурено, да се њиме, као неким бауком, од Србије и Српства што више очупа, а упоред с тим помоћу оне њима тако миле „Југославије“ све што подсећа на Србију и Српство — збрише и поништи.

Насупрот том небратском писању а и раду извесних Хрвата, Србија и Српство су према овима остали и даље на становишту равноправности, једнакости и братства. Али ово не значи, да ми Срби на томе становишту морамо истрајати за увек и безуветно и према свима и свакоме. Напротив, ми ћемо њима бити браћа само дотле, док они сами према држави и Србији и Српству у њој буду онаки, какви треба да су и какви су дужни бити према краљевини Срба Хрвата и Словенаца, коју су прихватили оберучке, признали коначно и неопозивно.

Против тога и дотичној хрватској небраћи не помажу никакве ујдурме ни подвале, јер то све у нас Срба нити пали нити њима користи. Па ма колико се они тамо сред Загреба грлили и љубили са Бугарима, ми Срби ове све дотле нећемо примити, док они делима не докажу, да се кају и да су друкчији, часни и поштени, а не какви су били г. 1913. и од г. 1914. до 1918. и све до данас. Радити друкчије значило би за нас узети у своја недра гује присојкиње, а то Српство никоме за вољу неће учинити, никоме, па ни дотичној небраћи у Хрвата, јер би то значило — самоубиство...

Та небраћа могу се са Бугарима до миле воље грлити, рођакати и братимити; али као таковима: далеко им лепа кућа од Србије и Српства!

У Срему.

Рајко.

Удружење учитељица и забавиља у Новом Саду.

Читам у 60. броју „Заставе“ позив новосадских учитељица и забавиља свима колегиницама у Војводини, ради организовања њиховог, да би могле развити засебан рад око одбране својих интереса, да траже једнака права, која имају њихове колеге и да организују рад око народног просвећивања. Оваке су појаве женскиња у опће, код нас врло ретке, па и необично звуче, а овака појава учитељица и забавиља пак, прва је у Војводини.

У овом позиву изнесена је и задаћа тога удружења. Како је ово ретка појава, вредно је мало и позабавити се са њоме. Дакле сада, да завирмо мало у тај кратки нацрт програма за њихов будући рад.

Пре свега да изјавим, да не познајем правац рада организације учитељица и забавиља у Београду, чији члан треба да буде ова будућа организација из Војводине. Али ћу ипак да учиним неколико примедаба. У том позиву истиче се засебан рад. Ја мислим, да интересе и права никада не могу заштитити или извојевати они, који су поценкани, него само они, који су чврсто организовани. Нека зато служе примером раденици и раденице са њиховим радничким синдикатима. Према томе можемо се успешније борити за своја права онда, када смо у једној чврстој организацији, као што је наше учит. удружење.

За сваку неправду учињену ма којем члану учитељског удружења, има пута и начина тражити лека и то на много ефикаснији начин онда, када смо уједињени, него када смо поцепкани.

Што се тиче народног просвећивања, ја сам мишљења, да би целисходније било основати у сваком па и у најмањем месту просветни одбор, који би у вези био са просветним одсеком Матице Српске, одакле ће и материјала и упуства добити. Ту се исто тако пружа широко поље рада свакоме. Сваки рад мора бити организован. Не може бити складност у једном раду онда, када иницијатива долази са више страна. Ту мора да буде и поделе рада. Јер тек не може, а није ни способан, један да врши све послове. Шта ће бити тамо, где је у једном месту само учитељ и учитељица? Они ће радити сваки на своју руку. Питање је, хоће ли ту бити успеха. Према томе, ја не видим из горњих разлога, потребу, да се учитељице и забавиље посебно организују, него баш напротив, оне су требале тражити да се сазове учитељска скупштина, па да тамо мушки иступе и траже да сво учитељство узме живу акцију за одбрану повређеног им права.

Даље се каже у том позиву, да ће се можда у јавности проговорити и о другим циљевима те организације и тражи се мишљење што више њих, јер више очију, више виде.

Можда су баш најглавнији циљеви изостављени, те не могу дати ни своје мишљење на оно, што није изнето. Али ја ћу покушати да изнесем оно, зашто би требало организовати се.

Ми сви знамо пословицу: Не стоји кућа на земљи, него на жени. Да ли је колегиницама на ум пала икада ова пословица и да ли су оне завириле у те наше куће, да виде како наше сељанке држе ту кућу и све, који у тој кући живе? Или можда сматрају, да је у овом веку модерно борити се за женска права и онда, када за то нема тако великог разлога да се због тога морају посебно организовати.

Хоћемо ли изнети једну слику са српског села па да видимо како живи сељак у просвећеној и богатој Војводини? Да видимо у кратко. На самом улазу у село, видите неке чатрље неокречене, леп отпао, прозори умазани, да се кроз њих ништа не види, двориште нечисто, слама се потеже од кућних врата до камаре, захода где има, где нема. А каква ли је тек кухиња са судовима, па тек она јела масна, неукусна, у што се потроши двоструко више услед незнања око зготовљења и тиме грдна штета чини. Уђете ли зими у собу, ту је смрад од испаравања људи, живине, јагњаца, телади и другог што се све у соби држи. Соба се никада не ветри довољно а слабо и чисти. Пода нема, него је доле земља прљава, која се не мења ни у пет година. Собе се у најбољем случају креч е два пута годишње. А каква ли су тек деца? То колегинице знају, јер их у школи виђају, па какав ли је и други рад око кућа? Неће ли то бити онај циљ који је изостављен или можда поука за неговање одојчади? Када би наше колегинице себи у задатак ставиле то, па да се на тој основи организује рад око подизања нашега народа, онда би наишле на много лепше мишљење јер им је ово прва дужност, а оно друго све мора по себи доћи или би у противном одлучно али и с правом могли тражити да се сви оправдани захтеви наши и уваже.

Чекам, да се изнесу можда и остали циљеви за ту организацију, те ће можда они бити стварнији.

М. В.

РЕПЕРТОАР Српског Народног Позоришта.

Субота: *Балетно вече.*

Недеља: по п. *Лек од Пунтица, Шаран;* увече: *Сан летње ноћи.*

Велики Кнез Николај Николајевић умро.

Према вестима са талијанске Ривијере, умро је велики кнез Николај Николајевић. Био је прави руски генерал. Своје, не свакидање способности нарочито је за време рата истакао. Николај Николајевић био је стриц покојном цару Николи II. На руском царском двору представљао је старију генерацију, задојену идејама панславизма, а у исто време био је највећи представник и поборник аутократизма. Његове присталице су држале, да је он требао метнути царску круну место немоћног цара Николаја II. Трагика његова живота је што се касно родио. Док је слобода куцала на врата Русије страшним ударцима револуције, дотле су на руском двору господарили разни Распућини и министри „двора“ директни плаћеници цара Виљема. У таким приликама је затекао Русију светски рат.

Николај Николајевић као врховни заповедник руске војске големим жртвама проваљује у Аустрију и преко Карпата спушта се у низину Мађарске. У исто време, да би осигурао леђа, издаје проглас Пољацима те им нуди потпуну самосталност. Но узалуд су биле те силне жртве и прокламација. Николај Николајевић је смрвио војну снагу аустро-угарске монархије, те је цар Вилим у најтежем часу на западном бојишту после Марне, морао слати огромне војске, да забашури пред светом потпуни слом Аустро-Угарске. Но док се Николај Николајевић напрезао да надјача војнички, дотле су министри Сухомлинов, Штирмер и компанија спремали издају и сурвали у пропаст најбоље успехе руске војске, дезорганизацијом војне управе. Дигнут са чела војске не својом кривицом, гледао је са зебњом са Кавказа, како се руско царство тресе из темеља и иде у сусрет сигурној пропасти. Револуција га диже на час, да одмах буде прогнан. И сада, можда у предвечерје бољшевичког слома, умире заборављен од народа, као прогнаник, емигрант. Николај Николајевић рођен је 1856. године у Петрограду, а ожењен је био са Станом, ћерком недавно умрлога црногорског раскраља Николе.

Наши комунисти.

Ученици Лењина и Троцког увидеше, да ни један од њих ни од њихових вођа до данас није прогоњен ради против-државног рада и припреманог преврата у нашој краљевини у месецу децембру прошле године, па се окуражише и почеше дизати уши и опружати „репове“, које су после владине обзнане били посавијали. Не знамо, да ли их ко инспирише или то чине својом властитом иницијативом. Како било да било знадемо засигурно, да им и предстојећа офанзива бољшевика у пролеће улева смелост, да макар крадомице од власти уговарају састанке и одржавају говоре, па ако не баш у месту, које је опасан терен за проповедање лењинове „вере“, а оно бар негде у близини преко Саве у „радићевој неутралној и слободној „републици“, у којој могу слободно, без запрека, зидати куле у ваздуху и сневати о „црвеном терору“.

Они, јадници гаје наду и верују, да ће терор крвника Лењина и Троцког захватити и нас и дело тих лажних апостола бити овенчано победом мрака над светлошћу, те тираније и ропства над слободом.

Наше „црвене делије“ носе жигове најмрачнијих типова на земљи; они су једино од нас Срба презрени и немају нигде места међу нама и после горког искуства и разочарања, да су њихови отровни бацили наишли на против отров. Они нису ни у најмањој мери деловали на Србе тежаке и раднике, који су од колевке одгајани у српском духу, и у које су они највише наде

полагали. Стога се многи склонише у „републику“ фамозног Радића, где ће, без сумње, наћи одзива за њихову паклену основу, јер и они „мрачњаци“ не могу се помирити са данашњим стањем, које је огромним жртвама само српскога народа створено.

Њима присталицама и проповедницима „пакла“ и „вечитог мрака“ нема и неће бити никада приступа међу нама; ми их никада нећемо моћи задобити и поправити, јер су то они, чије чељусти грамзе за месом и крви људском; то су они изроди и издајице племена свога, који окаљаше свето име српско и пређоше у службу „ђаволу“. Зар не виде ти нељуди, да им се редови све већма проређују? Зар не чују, да се и руски сељак и радник освешћује и диже руку против оне шачице Јевреја, која три године крваво влада руским народом? Зар не знаду, да није далеко дан обрачуна, дан, кад ће руски народ изрећи осуду лажним апостолима Лењину и Троцком, који нечувеним терором починише грозоте у Русији? Зар не знаду, да се „апостолима вечитог мрака“ већ копају гробови и да ће поред њих и њихови обожаватељи наћи места? Зар не виде, да су већ у улози „утопљеника“, који се и за сламку хватају?

Мисле јадници, да нико не води рачуна о њиховом раду и кретању, а не знају, да се и њихове стопе броје.

Бос. Градишка. **Вл. Бл.**

Прилике у Совјетској Русији.

— Стање у Москви и у унутрашњости. — На југу Русије. — Шведска производња и совјети. — Совјетска Русија и сељаци. — Зашто Литва није призната. —

Хавасова агенција саопштава да се у Москви туку по улицама. У неколико квартова су дигнуте барикаде. Велики број црвеноармејаца приступио је ка побуњеним раденицима. Стање је веома критично. Становништво неколиких вароши већ неколико дана није добило никаквих намирница.

Према вестима које су приспеле из Русије економско стање Новоросијска је врло озбиљно и отежано услед престанка саобраћаја и немања транспорта — а транспорт је престао услед оскудице у гориву. Донос робе и намирница је престао и то чини да је трговина немогућна са спољашним светом. Курс стране валуте необично се подигао. Улице Новоросиска су опустеле, ту и тамо, изретка запазе се фигуре људске, жалосно одевене а врло често без икакве обуће. Слободне трговине никако и нема. Природне продукте и намирнице могу се по неки пут купити изван вароши и то ризикујући свој живот, а по невероватно високим ценама. У таком се стању налазе вароши Крим а нарочито Јалта, где је првих дана после заузећа бољшевички терор био ужасан и невероватан, а тек у последње време он почиње да пада. Лука Јалта са свим је опустела. — Русе, који се из иностранства поврате, испитују и претресају у чрезвичајкама, после чега се неки пуштају на слободу, а други бивају бацани у тамницу. Према општем правилу Руси који се врате у отаџбину првих 5 до 10 дана проводе у чрезвичајкама, где бивају саслушани и претресани.

Вративши се пре кратког времена из совјетске Русије у Штокхолм, шведски индустријални произвођачи реферисали су својој влади о немогућности обнављања трговинских односа са Русијом, због тога што у њој нема уопште никаквих сировина. Услед тога замисао и предлог да се у Москви отворио трговачки магазин шведске мисије нема смисла нити ће се то учинити.

Совјетска влада, која много полаже на нову летину објавила је декрет у коме се наглашава да сељаци морају бирати сеоске комитете. Њима ће бити наређено да прате и да мотре да земља не остане не засејана, да врше реквицију и остало. Совјетски радио јавља ово:

„Образовање месних комитета не иде као намазано. Највећи противник сеоских комитета је питање о принудним мерама, које се тичу побољшања сеоске привреде. То је ново господство“, говоре сами сељаци, „ни најмање није боље од старога“, када је председник наредио господину да ради ради награде. Тако ће и комитет наређивати где, колико и шта има да се обради. Ето сад и своју земљу по туђем указу, обрађујемо.

По извештајима литванске мисије у Риги, правни мотив за непризнавање Литве послужило је то што сама Литва није желила да закључи војно-политички савез са Пољском и да се прикључи војној конвенцији против совјетске Русије. Тај је мотив био пресудан и Пољска је преко своје савезнице Француске утицала на париски савет у смислу отказа признања Литве de iure (по праву).

Нови Сад, 20. марта 1921.

Дневна питања.

— Милитаризација неспособних. —

У низу економско-социалних одредаба, у трећем одељку члан трећи, предлаже се ово: „Неспособни за војну службу служе свој рок на послу, који одговара њиховој снази и способностима. Закон ће донети ближе одредбе о томе“. Овај предлог је учинио земљораднички клуб, а око њега се развила жива дебата. Г. Мих. Аврамовић, посланик земљорадничког клуба, износио је добре стране тога члана. Говори да је наш сељак непросвећен, да наша домаћица на селу не уме ни кућу да води (али, господо, овде сте заборавили ипак на то да је сељак у Војводини, рецимо, просвећенији од маћедонског па и босанског сељака!) Зато је потребно и неспособне позвати на војни посао, с једне стране да врше своје социалне дужности, а с друге стране да се ту сељаци на послу просвећују.

Г. др. Л. Марковић, радикал, је доказивао да је овај предлог баш против сељака, и да ће он изазвати велике неправде: да ће способни бити ослобађани од војне службе, а неспособни ће се позивати на кулук.

И многи други посланици били су против овакве милитаризације. Неко је приметио услед овог закона да ће паразити друштвени и на даље остати паразити, а слаби ће — страдати и радити.

Кратке вести.

— У уставотворној скупштини има намештено: 14 административних чиновника, 25 стенографа, 21 дактилографкиња, 40 писара, 4 коректора и 130 службеника. У скупштини постоји и звање, које немају ни енглески ни француски парламенат, а то је место секретара стенографског скупштинског бироа.

— Министар унутрашњих дела је наредио да се у Словенији спроведу општински избори прво у већим местима, а затим у мањим и у селима. Избори у Љубљани одржаће се 26. о. м.

— Из Скопља се телефонира: Министри Драшковић и Јанковић провели су на своме путу у Јужној Србији два дана у Пећи, 1 дан у Ђаковици, те отишли и у Призрен и Љум Кулу. Јуче у 11 сати у вече стигли су у Скопље, где су срдачно и пријатељски дочекани. Приређен је у њихову част банкет. У среду примали су представнике скопљанских грађана.

— Министар за социјалну политику ради на оснивању више радничких домова у оним местима Хрватске и Славоније у којима их до сада није било.

— Перперско питање као што је познато још није решено. Данас су дошли представници из Црне Горе који су посетили помоћника министра финансија др. Костренчића и затражили, да се перперско питање овако реши: до износа од 5000 перпера ал пари, а више у релацији 1:2. Др. Костренчић је обећао да ће о томе одмах известити министра финансија.

— 25. марта се отвара међународни конгрес инвалида, на који ће отићи и заступници наших инвалида.

— У Мађарској је мишљење да се до консолидације државе не сме потрзати питање краља.

— Између Чеха и Мађара су отпочели преговори ради трговачких односа и заштите мањине у смислу трианонског уговора.

— У Будимпешти се спрема оснивање новчаног завода који ће издавати мађарски новац.

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Слом црногорског сепаратизма.

Смрћу бившег црногорског краља Николе дошао је и слом сепаратистичке акције Црне Горе. Сада се приврженици пок. краља Николе обраћају нашим посланствима и траже пасоШ да се врате кући, велећи да ће то учинити и други Црногорци, јер виде да у Црној Гори не може више да се одржи никаква сепаратистичка акција.

Одлазак Италијана.

Последња ратна лађа бивше аустроугарске морнарице, „Шварценберг“, је напустила шибеничку луку и отпутовала у Боку. Италијанска ратна морнарица чини припреме за коначан одлазак. Команда града већ се преселила на италијански ратни брод „Виктор Емануел“. Ових дана ће отићи италијанска флота, а војска одлази 25. марта.

Неки адвокати Италијани у Сплиту неће да положе заклетву Уставу и нашем краљу, позивајући се на то, да им за то даје права Рапалски уговор.

Отпорност Немачке.

Немачка је решила да приређује Савезницима што више сметњи. Тако је крајња десница у Немачком Рајхстагу добацивала др. Симонсу да немачка влада треба да прогласи версањски уговор за неважећи, пошто су га, по њиховом мишљењу, Савезници повредили. На то је др. Симонс одговорио: „Да бисмо могли то учинити, морали бисмо за собом имати јаку војну силу. У осталом, да је Немачка довољно јака, да се одупре Савезницима, будите уверени да она нити би се дала разоружати, нити би што платила“. Француски листови доносе ове речи у потврду тога, да Немци ни у ком случају нису мирољубиви.

Такса на немачке производе.

После кратког претреса, британски парламенат је са великом већином усвојио законски предлог, који одређује да се на немачке производе удари такса од 50%. За време дебате је говорио и Лојд Џорџ. Он је истакао важност овог закона, рекавши, да ће услед ове мере ући велики приходи у репарациони фонд, а, с друге стране, намет је тако велик, да ће се Немци брзо тргнути и у интересу своје производње и трговине решити да се покоре решењима Савезника и да плате тражену отштету.

Пештански режим.

У Будимпешти су опет на дневном реду — тајанствена убиства. Тако је једног јутра нађен мртав, код Андрашијевог споменика, многоструки милионар, трговац Вајс. Тврди се да је то посао Хортијевих официра, који су се неко време били притајили, али сада су поново отпочели са својим уценама и насиљима. Многи угледни политичари услед тога говоре да ће се садашњи режим тешко моћи одржати.

Убиство Талат-паше.

Политичка убиства у „културном“ свету су на дневном реду: после убиства шпањолског министра председника Дата, сада јављају да је у Берлину убијен Талат-паша, бивши велики везир. Убица је један Јерменин, који је атентат извршио револверским метцима, у Шарлотенбургу. Рањена је и супруга Талат-паше.

Опет Вид.

Некадашњи „албански“ принц Вид послао је своје агенте у Албанију. Ови раде за њега, и хоће да спроведу да га Албанци поново позову на престо. Ако то не би успело, Вид жели да Албанци приме за краља његовог сина, а док је овај малолетан, уместо њега да влада његова мати.

Смртна казна.

У Дублину је извршена смртна казна над шесторицом ирских синфајнера: они су обешени! Услед тога се искупило око 25 хиљада радника око затвора, и они су захтевали да се у знак жалости прекине рад у фабрикама.

Борба у Ирској достиже врхунац огорчености. Синфајнери иду тако далеко да употребљују загушљиве гасове. Они се утврђују у селима, тако да је влада приморана да против њих пошље регуларне трупе.

ВЕСТИ.

— **Из позоришта.** Сад у суботу 19. о. м. даће се у нашем позоришту прво *Балетно вече.* Гђца В. Ваљина примабалерина наше опере играће Шопенов „Валс“ и Кукувамија „Јапанску игру“, а са г. Клеменчићем Рубинштајнову „Ноћ“. Приказаће се затим (Гђца Ваљина, г. Клеменчић и г. Николић) Беренов мимички скеч „Рука“. — Десет ученица балетне школе гђце Ваљине играће Шопенове „Лептирове“. Као последња тачка изводи се мимичка сцена у три дела „Свирач и играчица“, у којој играју гђце Ваљина, Вебле, г. Клеменчић и балетни збор. Ово се вече неће понављати. Цене су оперске.

— Премијера Пучинијеве опере „Madame Butterfly“ одржаће се у уторак 22. о. м.

— **Манифестације против италијанске анексије.** Јадрански збор решио је да се 20. марта приреди у свима нашим крајевима манифестација, у знак жалости приликом прославе анексије, коју приређују Италијани у Трсту, где проглашују припојење наших крајева Италији. Овакве манифестације требало би и код нас приредити.

— **Први родитељски састанак,** који је приредила срп. држ. основ. школа у предграђу „Салајци“ у Н. Саду на месне покладе испао је врло лепо, и био је врло добро посећен. После поздрава и прикладног говора школ. управитеља Лазе Љубојевића, говорио је врло лепо о значају и сврси родитељских такових састанака школ. надзорник г. Љубомир Лотић. Затим су ученици и ученице старијих разреда декламовали и певали, а врло лепо је певало и певачко друштво „Невен“, чијем родољубивом одзиву нека је изречена топла хвала. — Овом приликом су наше вредне занатлије г. г. Јован Влашкалић, Јован Максимовић и Јефта Милић поклонили 20 пари опанака да се разделе сиромашној школ. деци што је и учињено. Управа школе сматра за своју дужност да им у име ове сирочади изрече најтоплију благодарност и признање. Дај Боже угледали се на њих, и од њих много имућнији.

— **Вести из Грађевинске струке.** Инжињер г. Миливој Матић, инспектор и шеф Општег Одељења Грађ. Дирекције у Новом Саду, постављен је за шефа Стручног Одељења при тој Дирекцији. За шефа Општег Одељења при истој Дирекцији постављен је, у рангу инспектора I. Класе, г. Милош Ланцош, технички надсаветник при Грађ. Дирекцији у Загребу.

Г. Ланцош је наш земљак, родом из Баната, и важи као један од најспремнијих чиновника по техничко-административној струци.

— **Инспектор.** Г. министар просвете именовао је г. Јована Живојновића за инспектора прве класе.

— **Ревизија поступака аграрних власти.** Многа наша сиротиња се горко тужи због тог, што се земља не дели по правди. Аграрни одбори као саветодавна тела једно саветују, а званичне особе друго раде. Има места, где свет не може да добије онолико земље колико му треба, али је тај исти свет ипак увиђаван, па је задовољан и с оним мањим, што може да добије, док не дође до бољих дана, да добије колико му је потребно. Но и то мало што добива не добива по правди. Аграрни Одбор познајући људе, додели неком по 4—5 јутара, а власт му даде пола јутра. Другом опет Аграрни Одбор додели два јутра а власт му даје — пет јутара. Дабогме, да то сваком мора да боде очи, и да ствара злу крв.

Зато је министар за Аграрну Реформу одлучио, да се спроведе ревизија и да се види, како су власти поступале према саветима Аграрних Одбора. *М.*

— **Одсек министарства исхране** за Банат, Бачку и Барању у Новом Саду располаже са једном већом количином коже (бокс, крупона, стране и кајшева) која је намењена била за Потрошачке Задруге и Пољопривредне установе. Пошто се исте у одређеном року нису пријавиле, то ће Одсек сву количину са 20% испод цене коштања занатлијама и трговцима продати.

Рефлектанти могу кожу видети и ближе извештаје добити за време званичних часова код овога Одсека.

Политички положај.

Брзојавна Агенција „Војводина“.

Београд, 19. марта.

Седница Устав. Одбора.

— Зеленаштво. — Зајамчена својина. — Дринковићеви исиади. — Задужбине.

Др. Нинчић отвара седницу Уст. одбора у 4 сата после подне. Јурај Деметровић чита текст 11. члана: „Лихварство (зеленаштво) је забрањено.“

Др. Шимрак вели да се тиме врло мало каже. Др. Жарко Миладиновић примећује, да ће се о томе побринути посебан закон. Члан се прима већином гласова у владиној редакцији.

12. члан гласи: „Својина је зајамчена. Уз својину проистиче и обавеза. Њена употреба не може бити на штету државе. Садржина и обим ограничења приватне својине у општем интересу допуштена је на основу закона уз правичну накнаду.“

Дивац примећује да је социјална демократија против приватне својине.

Др. Сима Марковић, ком., тражи бар ограничење приватне својине; контрола се има вршити у свима већим индустријским подузећима.

Милутин Јакшић, дем., предлаже да се експропријација врши и без накнаде. Др. Живко Јовановић, ком., изјављује да је радничка контрола потребна. Др. Госар, (Корошчев кл.) предлаже модификацију члана. Др. Дринковић је противан задњем ставу чл. 12.

Др. Дринковић говори о аграру у Босни; осуђује исплату од 300 милијона муслиманима. Влада се обавезује на то само зато, да би свој устав осигурала. Он није противан самој исплати, али њу треба законом установити. По том је члан 12. примљен у владиној редакцији.

Чита се чл. 13.: „Фидеји комиси се укидају, осим задужбина са опште корисним намерама. Законом ће се утврдити у којим случајевима може бити промена намена и предмета задужбина“. Члан је примљен.

Члан 14.: Законом о порезу на наслеђе има се обезбедити држави обилно учешће а у наслеђу, водећи рачуна при томе о степену сродства између умрлога и наследника и о вредности наслеђа“. Прима се већином гласова.

Члан 15.: „Узимање коморе и осталих потреба за војску врши се уз правичну накнаду“. Пошто је и овај члан примљен, прелази се на чланове 16., 17., 18. и 19. § који говоре о аграрној реформи. Ти чланови су одложени јер се дискусија по њима у ужем одбору још није завршила.

Прелази се на чл. 10. који говори о сумама, те се прима већином гласова. 20. чл. је примљен такођер.

Др. Нинчић закључује данашњу седницу у 8 и по сати у вече, а идућу заказује за данас у суботу, у 4 сата после подне.

Писмо Радићево.

Степан Радић је упутио уредништву „Републике“ ово писмо: Загреб, 16. марта 1921. — Поводом изјаве народног заступника (посланика) др. Мате Дринковића у уст. одбору, дужност ми је изјавити — премда начелно не дајем исправке и не демантујем — да та изјава г. Дринковића није ни мало у складу са мојим разговорима са њиме. У свима тима разговорима се г. Дринковић уверити могао о томе, да је хрватска републиканска сељачка странка у првом реду републиканска, те о форми владавине не може с никим преговарати. Републиканска Хрватска прилази републиканској Србији без резерве, док са монархијском Србијом би само са устезањем преговарала. — Са републиканским хрватским поздравом — Стјепан Радић.

Из ужег уст. одбора.

Јуче пре подне одржана је седница ужег уст. одбора на којој су присуствовали посланици радикалне, демократске, муслиманске и независне словеначке сељачке странке. На седници се расправљало о подели земље на области односно на самоуправна тела.

Др. Лаза Марковић, рад., поднео је предлог у духу предлога Јураја Деметровића, дем. посланика, да се држава подели на округе (жупаније), срезове и општине са широком административном аутономијом. Предвиђено је удруживање појединих округа међу собом, било из политичких било из економских разлога. Најбоље би било, када би се држава поделила на 60 округа (жупанија). На овој седници није створен никакав закључак, али према расположењу већине изгледа, да ће предлог др. Марковића односно Јураја Деметровића бити примљен. Интересантно је, да су и муслимани изјавили готовост да овај предлог усвоје, премда су они до скора стајали на становишту, да се земља подели на потпуно независне покрајине, као што је то у бившој монархији било. По свој прилици ће предлог и у уст. одбору бити изгласан.

Брзојави.

(Брзојавна Агенција „Војводина“ Нови Сад.)

Седница мин. савета.

Београд, 19. марта. Министарски савет је решавао о замени нежигосаних круна на територији коју ће Италијани ускоро евакуисати. Замена ће се извршити непосредно после одласка италијанских власти у већ предходној установљеној релацији. Министарски савет је сем тога претресао нека текућа државна питања и саслушао реферате појединих министара.

Са седнице радикалног клуба.

Београд, 19. марта. Јуче пре подне држао је своју седницу радикалски клуб. На седници су неки посланици из Јужне Србије изјавили да не могу пристати, да у Скопљу аграрно поверенство остане у рукама оних, који спроводе своје захтеве силом. Како се дознаје др. Сршкић и неки посланици из Босне су протестовали што је влада пристала да по споразуму са муслиманима исплати босанским беговима тражену своту. Штетност тога осетиће баш сама радикална странка у Босни. Већина посланика радикалског клуба је ипак одобрила држање владе, јер се на основи споразума са муслиманима може сигурно Устав донети. Овај успех демократско-радикалске владе свакако ће наићи на одобравање широких маса нашега народа.

Рад администр. скупштинског одбора.

Београд, 19. марта. Јуче пре подне је држао седницу административни одбор скупштине. Претресало се питање броја, плата, дневница и пензија скупштинских чиновника и намештеника. Одбор је установио неколико интересантности: поставио је шефа секретарског скупштинског звања са 38.000 динара годишње плате и секретара стенографског бироа са 32.000 динара плате. Даље се узела у претрес и ствар већ пензионисаних скупштинских чиновника и службеника.

„Републикине“ сплетке.

Београд, 19. марта. „Република“ јавља: Јучерашња „Трибуна“ је донела вест, да је Краљевић Ђорђе дошао у Београд и посетио све чланове Краљевског дома. Међутим из најсигурнијих извора сазнајемо, да је принц Ђорђе дошао да посети болесног оца и никога више.

Исплата порезе у Војводини.

Београд, 19. марта. Министар финансија издао је свима финансијским управама у Војводини, упутства о начину исплате порезе у тим крајевима.

Кредит београдске општине.

Београд, 19. марта. На данашњој седници београдског општинског одбора је затражен од владе кредит од 35 милијона динара за поправку водовода, елекричне централе и улица.

Валута.

Београд, 18. марта. Фунта 139·—, марка 55·75, франак 250·—, аустријска круна 5·40. Париз 250·—, Праг 47·75, Лондон 141·—, Берлин 57·50.

Загреб, 18. марта. Наполеондор 484·—, чехосл. круна 184·—, марка 223·—, рубаљ 75·—, лира 531·—, долар 139·—, Будимпешта 37·05, Берлин 228·—. Лондон 564·—, Њујорк 142·05, Милано 534·—, Париз 10·—, Праг 185·—, Беч 20·05.

— **Парт. Организација** Соц. Демократске Странке у Новом Саду приређује у недељу 20. марта у гостиони код „Три круне“ забаву с игранком уз суделовање певачког збора „Слободе“.

— **Плате католичких свештеника.** У министарству Вера спремљена је наредба, која одређује плате католичким свештеницима. Према тој наредби католички свештеници биће редовни државни намештеници, који ће бити разређени у чиновне разреде,а плату ће добивати од државних порезних звања. Потребна свота за покриће тих издатака осигураће се на тај начин, што ће се на католике држављане ударити још и верски прирез. По наредби католички свештеници би задржали и штоларне приходе. Међутим, за ту одредбу се сазнало, те је на протест неких сранака и министар финансија стао на становиште, да свештеници задрже или штолу или плату. Тако ће становиште заступати и пред министарским саветом.

— **Други концерат руских избеглица у Ст. Пазови.** Дан 12. о. м. био је за Пазову догађај. Тога дана су овдашњи Руси избеглице на челу са својим вредним коровођом г. капетаном Прокопруком, приредили други свој концерат, уз суделовање гостију Руса из Новога Сада гђе Лудмиле Л. Бјелајеве, гђе Варваре Н. Серебјакове, госп. Константина Торосовића Жуковића и г. Антиповића. Програм је импровизиран на самом концерту. Али је како са уметничке тако и са техничке стране тако одлично успео, да оваког концерта још није било у овом месту. Публика је своме задовољству дала пуног израза. Поред народних арија приказале су гђе Бјелајева и Серебјакова дует из опере Оњегина „Јесте ли чули“; затим гђа Серебјакова из „Тоске“; гђа Серебјакова је одличан сопран. „Звона у кремљу“ је гђа Бјелајева својим умилним и ванредно извежбаним алтом са таком виртуозношћу отпевала да је ту арију морала поновити. Г. Жуковић је приказао „Запорошца на Дунаву“ и „Кашмара“ са једним првокласним басом и великом уметношћу. У опште публика је одала достојно признање нашим гостима, уметницима и пожелела их је поново видети у нашој средини. Ми и овом приликом изражујемо наше симпатије гђама Бјелајевој и Серебјаковој као и г. г. Жуковићу и Антиповићу који су нам пружили једно изванредно вече. **А.**

— **Изгорела велика творница памука.** Из Брна јављају, да је тамо до темеља изгорела велика фабрика памука Отона Коркана. Штета износи преко 6 милијона чехословачких круна.

— **Порез на странце.** Сарајевска општинска управа израдила је нацрт правилника о градској порези на странце. Нацрт је предан трговачкој комори да га ова проучи. — Не би ли се и код нас могло тако што учинити?

— **Једна молба.** Душан Отић из Ђурђева (Бачка) моли сваког оног, који би што знао за његовог сина Милована, који је служио у 6. регименти код митраљеског одељења, а нестао на руском бојишту 2. јула 1917. год. приликом последње руске офанзиве, да му то јави. За свако обавештење биће веома захвалан. 513. 5—5

Књижевност.

— **Како Штајнах постизава уметно помлађивање?** Тисак и наклада књижара Л. Хартмана, Загреб. Цена К 3·—. Поштарином код унапред послана новца К 5·—. Теорија проф. Штајнаха о помлађивању произвела је силан утисак у знанственом и лајичком свету, па је стога врло добро дошла ова брошурица, која лако схватљивим начином тумачи поступак знаменитог бечког стручњака. Ова брошурица даје и врло занимиве и корисне упуте, како се људски век може и другим начином продужити. Препоручујемо ову лако написану расправицу.

— **„Лира“ збирка песама за мушки збор.** Под овим ће насловом почети у најскорије време излазити песмарица, која ће у свескама по 8 до 10 песама, штампаним у партитури, донашати складбе најбољих југословенских и других складатеља, писане за мушке зборове. У тој ће се песмарици осим даворија, херојских и лирских зборова, налазити и хармонизације народних песама из свих крајева. Ова би песмарица имала испунити празнину, коју наша певачка друштва осећају, па зато је препоручујемо нашим друштвима и осталим пријатељима лепе наше народне песме. Цена је свеску у претпродаји К 10 ($2^1/_2$ динара), а за 10 и више примерака К 8 или 2 динара, а претплатити се може на више свезака. — Новац и наруџбе шаљу се на адресу: Д. Реберњак, Загреб, Илица 35 (двориште).

Управник: Јаша Томић.
Одговорни уредник: Трива Милитар

Претплаћујте се на „Заставу“. Она је најраспрострањенији лист у Војводини.

†

Јавна захвала.

Наш мили и никад непрежаљени муж, отац, брат, деда, тест, свекар и т. д.

Стеван Татић-Баба,

бивши многогодишњи општ. кнез, црквени одборник и туђор,

испустио је своју племениту душу дана 12. марта о. г.

Изјављујемо нашу топлу захвалност г. г. др. Милану Поповићу среском лекару и др. Душану Вујићу, који су све учинили да покојника од смрти спасу и да му боловање олакшају; високопречасној г. г. окр. протопрезвитеру ставрофору Јовану Бороти, проти Јовану Степанову домаћем пароху и проти Ивану Јелчићу, који су нашег драгог покојника из почасти опојали и до гроба испратили; г. Јовану Поповићу школ. управитељу који је из почасти при опелу суделовао.

Благодаримо председништвима пол. и црквене општине што су у знак жалости црне заставе извесили.

Најпосле захваљујемо многобројним пријатељима, поштоваоцима и познаницима, без разлике вере и језика, који су покојника до вечне куће испратили, као и свима који су нам своје саучешће усмено или писмено изјавили, чиме су нам тугу у великој мери ублажили.

Стари Бечеј. 15. марта 1921.

564 1—1 **Породица Татић.**

ВРЕДНА паорска породица може добити добро место на пољском имању у Србији. — Писати професору **Грунчићу Обреновац-Ергуле** (Србија). 538 3—3

Телефони: 273, 138, 181. **ЈУГОСЛАВЕНСКА БАНКА Д. Д.** Телефони: 273, 138, 181.

Београд, Брод н/С, Босанска Градиска, Карловац, Нови, **НОВИ САД,** Осијек, Суботица, Вараждин, Вуковар, Загреб.

Уплаћена дионичка главница К 100,000.000·— Вилсонов трг 3. Резерве цирка К 92,000.000·—

ПРИМА УЛОШКЕ на књижице и на текући рачун уз најповољније укамаћивање, те исте на захтев странке **исплаћује** у свако доба **без отказа.** Обавља банковне трансакције сваке врсте.

ИЗДАЈЕ ЧЕКОВЕ и обавља дознаке на: **БЕЧ, БЕРЛИН, БУДИМПЕШТУ, ПАРИЗ, ПРАГ, ТРСТ** и сва остала места у иностранству **најповољније** уз свакодневне берзанске курсеве.

594 1—

ЦРНО ПИВО
ала Салватор
најбољег квалитета
точи се дневно у
ЛИНДИ БЕЛОЈ ЛАЂИ
558 2—6

ПРВА СРПСКА ФАБРИКА СИРИШТА У ПРАШКУ И ТЕЧНОСТИ
ЂОКЕ ДИМИТРИЈЕВИЋА, НИШ
израђује јаче и јефтиније сириште у прашку и течности од страних фабрика. 374 10—10

ПОЗОР ТРГОВЦИ
ПРИСПЕЛА ПРИСПЕЛА
велика количина кратке и помодне робе као и воштаног платна (Wichsleinwand) 90, 100 и 110 cm широког. — Продаја само на велико. — Услед минималне царинске тарифе цене врло солидне.
Стовариште кратке и помодне робе
КИРИЛОВИЋ и МАРЦИКИЋ
НОВИ САД, Ћурчијска улица број 21.
536 3—3

ОГЛАС
Због других трговачких :-: намера оделење :-:
„ДАНИЦА“ ЦИПЕЛЕ
само вољни испродати уз јефтину цену цео лагер.
Бајић и Малушев
КОД „ПЛАВЕ ЗВЕЗДЕ“
СУБОТИЦА, Карађорђев трг.
473 5—10

КРЕДИТНА БАНКА ДЕОНИЧАРСКО ДРУШТВО У СТ. ПАЗОВИ

ПОЗИВ
НА
XI. РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

Кредитне Банке у Ст. Пазови деоничарског друштва, која ће се одржати у недељу 3. априла 1921. године у 11 сати пре подне у банчиним просторијама.

ДНЕВНИ РЕД:

1. Оверење присутних деоничара.
2. Извештај управе и надзорног одбора.
3. Одобрење биланса и решење о давању разрешнице управи и надзорном одбору.
4. Промена правила
5. Избор три члана управе.
6. Избор надзорног одбора.
7. Избор два члана за оверовљење скупштинског записника.
8. Евентуални предлози.

УПРАВА.

Актива — **Рачун изравнања на дан 31. децембра 1920.** — **Пасива**

	К	п	К	п
Благајница			60546	69
Папири од вредности	158117	—		
Уплате на потписане делове срд. за новчане заводе	1600	—	159717	—
Менице:				
у лисници	4099583	—		
у реесконту	1520900	—	5620483	—
Зајмови на непокретности			827607	—
„ „ недељне улоге			120	—
Дужници:				
разни уз подлогу	4796067	92		
по текућем рачуну	73021	30	4869089	22
			11537565	91

	К	п	К	п
Деоничарска главница*)			2000000	—
Резервни фонд**)			909265	55
Мировински фонд			2046	—
Улози:				
штедионички	6357323	70		
недељни	363	—	6357686	70
Веровници:				
разни	279702	02		
по реесконту	1520900	—	1800602	02
Неисплаћена дивиденда			15822	—
Преносне ставке			133587	63
Добитак			318556	01
			11537565	91

*) На овогодишњем добитку учествује деон. главница од К 1,000.000.
**) Са овогодишњом дотацијом износиће резервни фонд К 1,000.000.

Губитак — **Рачун губитка и добитка на дан 31. децембра 1920.** — **Добитак**

	К	п	К	п
Плате			111235	—
Станарина			4800	—
Камате:				
на улоге	206592	36		
на реесконт. менице	97688	22	304280	58
Порез:				
државни и општински намет	25532	24		
инвалидски, 10% на кте. од штед. улога и текућих рачуна	25537	48	51069	72
Трошкови:				
огрев, осветлење, књиге итд.			39527	19
Добитак			318556	01
			829468	50

	К	п	К	п
Камате:				
од есконтованих меница	368131	69		
„ текућих рачуна	309683	24		
„ зајмова на непокретности	58250	28		
„ вредносних папира	2450	—		
одоцњења	51147	08	789662	29
Провизија			39806	21
			829468	50

У Старој Пазови, 31. децембра 1920.

За књиговодство
Богољуб Скендерац с. р.

ЧЛАНОВИ УПРАВНОГ ОДБОРА:

Н. Јанковић с. р. управник. **Жарко Илић** с. р. **Арса Гроздановић** с. р. **Сима Ивковић** с. р. заменик управника
Милан Рапаић с. р. **Мита Симоновић** с. р. **Др. Јован Бараћ** с. р. **Данило Медаковић** с. р.

Са главним и споредним књигама сравњено и у реду нађено.

ЧЛАНОВИ НАДЗОРНОГ ОДБОРА

Др. Душан Гајић с. р. **Никола Илић** с. р. **Симеон Араницки** с. р.

557 1—1

Штампарско подузеће „Застава“ д. д. 220—921.

Припослано.*)

Г.

Јосифу Коту, млађем,
гостионичару
у Новом Саду.

На ваше грубо и ординарно понашање 15. о. м. слободан сам изјавити само оволико: опити госта до последње паре а затим их избацити из гостионице напоље, то могу чинити само таки гостионичари као што сте Ви.

562 1—1 Крста Хаусшилд.

*) За ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

„Буковичка Бања“

Начелство окр. Крагујевачког на дан 30. марта тек. год. издаваће путем лицитације под тро-годишњи закуп „Старо и Ново Здање“ „Буковичке Бање.“

„Старо Здање“ је хотел са 60 соба, салама за ручавање и игранке.

„Ново Здање“ је хотел са 30 соба, салом и терасом за ручавање.

Услови лицитације су у начелству Крагујевачком.

Извештавају се заинтересовани да горњег дана буду у Крагујевцу.

Из канцеларије Буковичке Бање бр. 74., 5. марта 1921. год.

580 1—3 Управа.

УГАЉ

Државни рудник Д. Горијевница продаје лигнитични мрки угаљ од 3.200—3.400 калорија.

Мешан, државним потрошачима по 100 дин. Тону; приватним по 110 дин. Тону; прве класе крупног државним по 110 дин. Тону; приватним по 130 дин. Тону; утоварено у вагон станица Д. Горијевница. За куповину обратити се Управи Сењ. Рудника, рудник Д. Горијевница пошта Чачак.

Пошиљке плаћају се у напред или на повуку. 578 1—3

Број 16/1921.

Оглас дражбе.

Доле потписани кр. судски оврховодитељ овим званично оглашава да за корист Срећка Кумп чиновника дежелне Владе у Љубљани, против Хенрика Хезел и жене Вилхелмине Хезел у Новим Шовама ради дужних 140.000 круна главнице са п. п. Број 4030/1920 год. на дан 30. септембра 1920. год. у вредности од 158.000 круна заплењене различите покретне ствари за подмирење 140.000 круна главнице од 29. септембра 1920. год. текућих 8% камате 10.926 круна већ досуђених трошкова овим се расписује дражба за извршење дражбе у Нове Шове стан овршеници одређује се на дан 23. марта 1921. год. 1½ час. после подне са тим да ће се заплењене покретне ствари продати испод процењене вредности.

Нови Сад, 27. фебруара 1921.

Шандор Баш
560 1—1 кр. судски оврховодитељ.

ВАЖНО ЗА ПЧЕЛАРЕ!

За продају 32 јаких пчелијих породица смештених у американкама широко ниске мере (Česká ustředná mera) и 40 ком. у лисњачама. Кошнице су за пренашање удешене. Примам наруџбине на овогодишње ројеве, оплођене матице, вештачко саће, на американским стројевима израђено сваке величине од зајамчено чистога пчелињега воска. Ценовник безплатно и frco.

Прво војвођанско трговачко и пренашајуће пчеларство

АНДРИЈЕ МУДРОХБ, НОВИ САД

Голубија улица број 8.

561 1—4

КРОЈАЧКА РАДЊА

Свима својим старим поштованим муштеријама, пријатељима и познаницима стављам до повољног знања да сам **своју кројачку радњу поново отворио** у Новом Саду, Краља Петра ул. број 13. На лагеру имам свакосврсних енглеских и других штофова. Израђујем све поруџбине брзо и тачно уз врло умерене цене. (Комплетан анцуг за КРУНА 2.300·—) У случају потребе зготовљавам одело за 48 сати. Молим све пријатеље и цењ. муштерије — да ми своје поверење поклоне. —

С поштовањем

АНДРИЈА БАЛАШИЋ

470 3—3 мушки кројач.

НА ПРОДАЈУ

пуних и празних кошница, почетног (вештачког саћа) као и других потребних ствари за пчеларе. — Исто тако и већу количину семена од сунцокрета. Упитати

529 1—2

ДИМИТРИЈЕ ЖИКИЋ

К. број 79. у СРЕМ. КАРЛОВЦИ.

ВАТЕ

све врсти (беле, црне, сиве) за кројаче, крзнаре, клобучаре, тапетаре, јоргане и за памуклије, надаље прима црни и бели вунени вателин, стално на складишту. Захтевајте ценик.

531 2—3

Ем. ХАС, агентурни посао

ЗАГРЕБ, Мразовићева улица број 5.

ИМАМ НА ПРОДАЈУ

50 КОМАДА КОШНИЦА

пуних и шест метерцентри меда. — Упитати ::

1—2 584

ЈОЦУ ЗЛОКОЛИЦУ У ЖАБЉУ

КОЛИНСКУ ЦИКОРИЈУ

препоручујемо најтоплије нашим домаћицама. Домаћи производ Колинске творнице у Љубљани.

11 20-26

НОВОСАДСКА РУСКА КОМИСИОНА РАДЊА

„ПОЛЕДАР“

Краља Петра улица број 30. I. спрат, приређује у својим просторијама — — — —

МЕЂУНАРОДНУ ИЗЛОЖБУ СЛИКА

за знаменитим делима југословенских, руских и мађарских сликара. — — — —

Отварање 12. марта о. г. Изложба је отворена од 9—12 пре подне и од 3—6 по подне.

УЛАЗНИНА 1 ДИНАР.

550 2—3

НОВООТВОРЕНА СРПСКА СТОЛАРСКА ТВОРНИЦА

Овим стављамо на знање свима заинтересованима, као грађевинским подузетницима и свима који желе тачан и солидан посао, да смо у нашој, са најмодернијим стројевима снабдевеној творници у Новом Саду, Кисачка улица број 16., отпочели рад.

Примамо сваковрсне у нашу струку припадајуће послове, (собне намештаје, грађевине, портале и т. д.) по избору цењ. муштерија из наших многобројних и најмодернијих цртежа или по укусу и плану цењ. муштерија. — Цене умерене, послуга тачна и брза. — Изволите се о нашој спреми и тачности уверити.

С поштовањем:

493 2—3 **Браћа Бечејци и П. Стакић.**

САМО НА ВЕЛИКО! САМО НА ВЕЛИКО!

У ПАЖЊУ!

Добили смо велике количине манифактурне робе и то разноврсних штофова, вунених делена, све врсте свиле, кретона, зефира, платна и све друге артикове те струке

СОЛИДНЕ ЦЕНЕ И ПОСЛУГА

ЗАХАРИЈЕВИЋ и ФРУШИЋ

Јеврејска ул. 4. НОВИ САД Телефон № 245.

554 2—3

УГЉЕНА КИСЕЛИНА

(KOHLENSÄURE) из творнице М. ФИШЛА Синови КРЕКА

изврсна каквоћа, без мириса и окуса, ванредно издашна

:: може се увек уз творничке цене добавити код ::

ЈУЛИО ШОСБЕРГЕРА

НОВИ САД, Футошка улица 29.

Прима и властите цилиндере за пуњење.

345 6—6

Прва Српска Земљорадничка Банка у Београду, Макензијева ул. бр. 4.

Рачун ГУБИТКА и ДОБИТКА на дан 31. децембра 1920. год.

ГУБИТАК			ДОБИТАК		
Камате	405221	20	Камате	188555	84
Трошкови	441718	32	Приход од робног оделења	1910337	73
Добитак	1640827	54	Провизија	337300	89
			Приход од непокретности	51572	60
	2487767	06		2487767	06

Рачун ИЗРАВНАЊА на дан 31. децембра 1921. год.

ИМОВИНА			ДУГ		
Благајна	556107	—	Главница	3179052	—
Текући рачуни	8543475	33	Резервни фонд	4137	90
Разни зајмови	729060	75	Пензиони фонд банчиног особља	774	24
Робно оделење	10124747	55	Улози на штедњу	17273127	05
Непокретност	2101472	30	Камате акција са 1919. год.	17616	—
Намештај и прибор	60671	80	Примаоци депо-а, остављачи остава и полагачи кауција	2615091	—
Депои, оставе, кауције	2615091	—	Добитак	1640827	54
	24730625	73		24730625	73

Према решењу збора акционара, чист добитак у дин. 1,640.827·54 распоређен је овако: 1. 10% Резервном фонду дин. 164.082·75; 2. Пензионом фонду банчиног особља дин. 32.816·55; 3. награда члановима Управног и Надзорног Одбора и чиновницима дин. 164.082·75; 4. отпису намештаја дин. 12.134·33; 5. 10% акционарима дин. 317.905·20; 6. на име основног улога Пензионом Фонду банчиног особља дин. 100.000; 7. Особеном Резервном Фонду за повећање главнице дин. 500.000; 8. прилог за подизање Инвалидског Дома дин. 500.000; 9. фонду за давање помоћи сиромашним земљорадничким синовима у циљу школовања дин. 50.000; 10. фонду за давање помоћи српским хуманитарним друштвима у Србији и Америци дин. 30.000; 11. на патриотске циљеве дин. 30.000; 12. 2% на име учешћа у добити нашим улагачима из Америке, који су улоге послали до конца 1919. год., а до сад их нису подигли дин. 25.000; 13. фонду из кога ће се земљорадничким Заједницама, основаним по Правилнику наше Банке, давати зајмови са 4% камате дин. 100.000; и 14. фонду за покриће евентуалних пропалих потраживања дин. 44.805·96.

УПРАВА.

556 1—1

Број 652/1921.

Стечај.

На упражњено место општинског бележника у општини Локу овим расписујем стечај.

Са овим местом скопчана су следећа берива:

Основна годишња плата 2000 круна, скупарински доплатак од општине годишње 8800 круна, у природи стан и 6 хвати тврдих дрва.

Осим ових берива има право од државе на припадајуће дневнице.

Рефлектанти своје молбе снабдевене са школским и општинским сведоџбама нека долепотписаном пошаљу до 1. априла, јер касније приспеле молбе неће се узети у обзир.

Тител, 22. фебруара 1921.

Милан Вујић
срески начелник.

430 3—4

Оглас.

Српска земљорадничка задруга у Трпињи има на пустари у Вери за продају педесет и један комад беле марве и то:

2 бика, 13 ујаловљених јунаца, 9 јунади у другој години, 27 стеоних и отељених крава. Ко би желио купити, нека се обрати писмено на: Председника Петра Радића, Трпиња код Вуковара, или усмено на лицу места у Вери. 569 1—3

Највеће стовариште аутомобилских гума
све врсте и димензије има
Технички Биро
ИНЖИЊЕРИ
ВАСИЛИЈЕ БИКАР и ДРУГ
Београд, Милоша Великог ул. 49.
524 Телефон 6—73. 4—10

ЗА ВРШИДБЕНУ СЕЗОНУ НУДИМО:
I-а американског машинског зејтина од 8—9 Вискоситета по 32·— кр. килу franco буре даље бензина од 720° по најнижој цени са стоваришта
Прва Бел.-бечиверечка Творница сапуна и свећа Велики-Бечиерек 489 4—10 **Телефон 170.**

Првокласни ретортни Дрвени угаљ
1—3 на вагоне продаје 583
ХУБЕРТ ЛУДВИГ
НОВИ САД, ПЕТЕФИЈЕВА УЛ. 17. БР.

НА ПРОДАЈУ

Салаш од 250 катаст. јутара земље оранице у једном комаду удаљен 100 метара од жељезничке станице Шибово; са кућом за становање и свима потребним зградама и економским справама и коњима. Од истог поседа засејано је јесењим усевом 105 јутара, пролетњим усевом засејано је 30 ј. детелине луцерне има 10 ј. а остала земља још је неусејана. Ко жели овај посед купити може га добити по врло јефтиној цени. Посед је у Банату. Обратити се на **Ђока Тодоровић Бока-Шибово** Банат. 548 2—2

НА ПРОДАЈУ

имам 100 хекти вина и бурадн. Бурад су нова и храстова. Вино продајем и на буре. Вино је бело и шиљер. Купци нека се обрате на

Игњата Ралетића
Деспот-Свети Иван (Бачка).
551 2—3

ОРФЕУМ
У ХОТЕЛ ЈЕЛИСАВЕТИ
RETTA? RETTA ?RETTA
271 13—30

Трговачки, отпремнички и комисионални посао
Ковачевић и Салатић у Бос. Броду
подузетник крал. војске
врши претовар трговачке робе на свим транспортним средствима, прима робу у комисију, те посједује магацине са и без колосјека. 445 4—6
ТЕЛЕФОН - БРОЈ 24. -

ОДЕЛА
свих врсти ципеле, шешире, рубље, модну и галантеријску робу из првих иновемних фабрика купујте најбоље код велетрговине
Р. ШТЕРМЕЦКИ, ЦЕЉЕ број 327.
Илустровани ценовник са 1000 слика шаље се бесплатно.
2—6 478

„ОРИЕНТ"
пуњен са угљеном киселином и од сваких бактерија слободна
МИНЕРАЛНА ВОДА
У месту разашиљање по кућама у свакој количини. На страну паковање у сандуцима.
Најјефтиније цене!
Тачно извешће о ценама и о условима разашиљања пружа
461 7—12
Варошко Јодно Лековито Купатило и Минералне Воде Д.Д.
Нови Сад Телефон број 264.

ВОЋКЕ ХОРВАТОВОГ ВРТАРСКОГ ГАЗДИНСТВА
(јабука, крушка, трешња, вишња, кајсија, бресква, шљива, рингло, орах) **изазивају дивљење.** Дарањи-телеп бр. 21. (Трамвајска станица код Калварије.) 543 2-2

ПОЗОР

Продаје се намештај и то 2 шифонера, 2 кревета, 2 нахткасти, 1 вашкасл, 1 тоалет, 2 федермадраца све од тврдог дрвета и масивна израда, нахткасти и вашкасл и тоалет састоји се са плочом од мермера финог. — Врло повољна цена. — Адреса
ТЕМЕРИНСКА УЛИЦА 14.
код месара у дворишту.
576 1—2

ЖЕНСКУ млађу, здраву, вичну свима кућним пословима, потребујем одмах за виртшафтерку на своме мајуру. Писати професору **Грунчићу** Обреновац-Бргуле (Србија). 539 3—3

Мануфактуристе!
Abeles, Heeg & Friedmann, Jandera i Bednar
ЗЕФИРА
Cosmanos, Rolffs, Rosenthal и M. B. Neumann
2—3 566
Воала, кретона делина и полуделена. — **Чешка** платна, инлета, цајга и **Ekose** добићете најјефтиније у трговини на велико код
БРАЋЕ МИРОСАВЉЕВИЋА — НОВИ САД
Мануфактуристе!

ПАМУК
I-а квалитета добијете све врсте по најнижим ценама код фирме
ЈОВО Р. ЈОВАНОВИЋ, Тузла (Босна)
— трговина памука на велико. —
309 3—3

„ФРУШКОГОРАЦ"
ТВОРНИЦА ШАМПАЊЦА И ВЕЛЕТРГОВИНА ВИНА У БОЦАМА КОМАНДИТНО ДРУШТВО
у НОВОМ САДУ
извештава п. г. рештератере, трговце и остале потрашаче, да је отпочела експедиција **шампањца** и **вина у боцама.**
КВАЛИТЕТ ИЗВРСТАН, ЦЕНЕ СОЛИДНЕ.
591 1—6

НАМЕШТАЈ
за спаваће собе, ручаонице, собе за самце, предсобља, кухиње и канцеларије у великом избору.
Наследник ПЕТРА ХЕМЛЕРА
НОВИ САД, ТЕКЕЛИ ИМРЕ УЛИЦА 28. БР.
Преко пута од евангеличке цркве.
502 4—12
Преко пута од евангеличке цркве.

Agence Commercile Priviligieè du Royume des Serbes, Croates et Slovènes
MICHAILOVITCH & LESSITCH, Rue Paradis 19 MARSEILLE.
Нуди трговачком свету своје услуге за куповину и продају робе у Француској и осталим трговачким центрима. Експедује поверену робу преко Солуна, Трста, Дубровника и Фиуме. — Подвоз до Солуна и Дубровника 150, а до Трста 160 франака по тони. Има изгледа, да ће подвоз бити у најскоријем времену још нижи. Роба, која долази са стране у Марсељ за Југославију смешта се у магацин на обали и не плаћа никакву магазинажу у случају, кад мора да причека неки дан до поласка лађе. Лађа из Марсеља до Дубровника стиже увек за 5 дана. — Овдашње банке до пре 6 месеца давале су нам увек кредите за рачун наших комитената. Комитенат је полагао овде 25%, а остатак по приспећу робе у Београду или Загребу, од тада овдашње банке не дају у Француској никакав кредит никоме. — Нама га дају са 40%. — Адреса телеграфска: **Serbagenc Marseille.** 581 1—4
Оглашено преко „Експрес-Реклам" завода за оглашивање, Београд.

ПАНЧЕВАЧКА КРЕДИТНА БАНКА Д. Д. У ПАНЧЕВУ

Повишава своју основну главницу

на К 4.000.000 = Динара 1.000.000·—

издавањем 11250 комада нових деоница по ком. К 200·— уз ниже услове: Даје по праву првенства на сваке 4 старе 5 нових деоница по К 320·— а за тим по К 340·— по комаду. Недеоничари могу уписати комад по К 5000·—

Упис и пријава за упис траје од 1. до 31. марта 1921. г.

Уплате се извршавају у три оброка и то: 15. априла, 15. маја и 15. јуна 1921. Рентабилитет деоница 15% од ном. вредности.

Упис и уплате прима:

Емитујући завод у Панчеву, Српска Банка д. д. у Загребу, Подунавско Трговачко Акционарско Друштво у Београду, Централни Кредитни Завод у Новом Саду.

537 3—3